

Referat fra bispemøde i København den 2. – 5. januar 2023

Til stede:

Biskop Peter Skov-Jakobsen, Københavns Stift, mødeleder

Biskop Ulla Thorbjørn Hansen, Roskilde Stift

Biskop Peter Birch, Helsingør Stift

Biskop Marianne Gaarden, Lolland-Falsters Stift

Biskop Tine Lindhardt, Fyens Stift

Biskop Thomas Reinholdt Rasmussen, Aalborg Stift

Biskop Henrik Stubkjær, Viborg Stift

Biskop Elof Westergaard, Ribe Stift,

Biskop Marianne Christiansen, Haderslev Stift

Biskop Paneeraq Siegstad Munk, Grønlands Stift

Afbud fra: Biskop Henrik Wigh-Poulsen, Aarhus Stift, Biskop Jógvan Friðriksson, Færøernes Stift

Referent: stiftskontorchef Helle Ostenfeld.

Ad 1. Supplering af emneliste

lab.

Ad 2. Nyt fra Grønland og Færøerne

Paneeraq Siegstad Munk oplyste, at november 2023 er det 30 år siden, at Grønland blev et selvstændigt stift og 60 år siden, at man i Grønland fik mulighed for at vælge menighedsrådsrepræsentation. Det er et ønske at fejre disse to jubilæer i fællesskab på et centralt sted i Grønland, hvor det vil være et tema at drøfte fremtidens repræsentation for fortsat at sikre den folkelige forandring.

Paneeraq Siegstad Munk ønsker at indsamle nye salmer til et eventuelt salmesangstillæg. Arbejdet med indsamling og redigering forventes at vare ca. 3 år.

Ad 3. Drøftelse af konfirmation af ortodokse konfirmander

Kontakt: Marianne Christiansen

Fra tid til anden udtrykkes der ønske om, at ortodokse unge kan blive konfirmeret sammen med deres kammerater.

Marianne Christiansen redegjorde for, at deltagelse i folkekirkens konfirmationsforberedelse almindeligvis må antages at være udtryk for en indføring i folkekirkens tro, hvorved personer, der er konfirmeret, vil have en umiddelbar ret til at blive optaget som medlem i folkekirken.

Imidlertid kan der fra forældrenes side være ønske om, at deltagelse i såvel konfirmationsforberedelse som konfirmation ikke skal tages som udtryk for ønske om optagelse i folkekirken. Forældre til ortodokse mindreårige kan derfor oplyses om, at det er muligt at blive konfirmeret uden at blive medlem af folkekirken, men at den konfirmerede har ret til senere umiddelbart at blive medlem af folkekirken uden yderligere dåbsoplæring. Af hensyn til registrering kan den konfirmerede blive optaget i ministerialbogen som konfirmeret, men uden at blive medlem.

Biskopperne tiltrådte denne redegørelse.

Ad 4. Status fra arbejdsgrupper, centre og samarbejder

Periodeprojekter fra præstefordelingen 2022 – 2027:

Første periodeprojekt: Behov for flere præstestillinger,

Kontakt: Peter Birch og Marianne Gaarden.

Biskopperne fremlagde foreløbig argumentation for flere præstestillinger. Argumentationen løber i tre spor: 1) Det er begrænset, hvor mange stillinger der yderligere kan omflyttes uden at ødelægge det kirkelige liv i de meget tyndt befolkede områder. 2) Der er en forøget efterspørgsel på præstelig indsats i institutioner og til særlige funktioner. 3) Den forøgede arbejdsmængde i provstestillingerne (50/50) er ikke blevet kompenseret. Der stilles desuden krav om en kvoteforøgelse i provstestillingerne mange steder (75/25), hvilket også har betydning for præstekvoterne.

Andet periodeprojekt: Præstestillinger med landsdækkende og regionale opgaver

Kontakt: Marianne Christiansen og Thomas Reinholdt Rasmussen

Biskopperne drøftede overordnede principper og projektet tages op igen til mødet i april.

Tredje periodeprojekt: Det bæredygtige stift

Kontakt: Marianne Gaarden

I forlængelse af præsentation af studierapport 'Urbaniseringens konsekvenser for folkekirken' undersøger Marianne Gaarden muligheden for et forskningsprojekt i samarbejde med Crown Princess Mary Centeret på Københavns Universitet. Projektet tænkes bl.a. at afdække udfordringer og udviklingsmuligheder på det folkekirkelige område i forhold til den skæve udvikling i demografien landet over.

Arbejdsgrupper som følge af Liturgiprojektet:

- Marianne Christiansen oplyste, at arbejdet med en ny hjemmesidevejledning er begyndt.
- Vedrørende en redegørelse for det liturgiske tilsyn har der været afholdt seminar i Aarhus, hvor undersøgelse blev gennemgået og fremlagt. Redegørelsen fremlægges senere på året.
- Elof Westergaard oplyste, at der har været afholdt fem møder vedrørende oprettelse af et liturgisk forum, og arbejdet ser lovende ud. Projektet ønskes at indeholde både et dannelsesaspekt og et aspekt om sammenhæng med det omgivende samfund.
- Tine Lindhardt oplyste, at man afventer, at der nedsættes en dåbskommission.

Øvrige arbejdsgrupper:

Marianne Gaarden oplyste, at der afholdes afsluttende følgegruppemøde om differentieret vedligeholdelse af kirker den 15. marts 2023 på Nationalmuseet.

Fra centrene:

Marianne Gaarden oplyste, at AdF er blevet tilført en række driftsopgaver, herunder to nye fællesfundsinstitutioner (Folkekirken.dk og Folkekirkens Arbejdsmiljø Rådgivning),

central håndtering af større byggeprojekter, administration af projekter under udviklingsfonden, udvikling og vedligeholdelse af skabeloner til regnskabsinstrukser samt håndtering af ansøgninger om dagpengerefusioner. Hertil kommer yderligere opgaver omkring kapitalforvaltning og intern finansiel kontrol. Nogle af de overdragede opgaver har vist sig større og mere omfattende, end oprindeligt anslået.

Elof Westergaard oplyste, at erfaringen med, at opgaven viste sig større end anslået også har gjort sig gældende for SLM.

Tine Lindhardt nævnte den samme erfaring for så vidt angår FLC, hvor man senest har overtaget opgaven med at føre biskoppernes løn og tjenestemandspensionsopgaven for hele folkekirkens område. Især den sidste opgave har krævet oplæring og ekstra arbejde.

Fra Forsikringsenheden blev det oplyst, at man i 2023 navnlig vil arbejde med efteruddannelse af sagsbehandlere, ligesom opgaven med sikringsrådgivning fortsætter.

Thomas Reinholdt Rasmussen oplyste, at plancenteret lever op til de krav, der stilles bl.a. i resultataftalen, og at der arbejdes godt og stabilt.

Ad 5. Udpegning af nyt medlem til IT-følgegruppen

Kontakt: Ulla Thorbjørn Hansen

Biskopperne vil indstille til Kirkeministeriet, at Ulla Thorbjørn Hansen overtager pladsen i IT-følgegruppen, der bliver ledig ved Tine Lindhardts fratræden.

Ad 6. Gensidig orientering om indholdet i internationale udvalgsposter

Elof Westergaard orienterede fra udvalget Religious Leaders of Europe, der omfatter alle religionsretninger i Europa.

Henrik Stubkjær refererede fra Det Lutherske Verdensforbund, LVF, hvor han er formand for World Service, den humanitære gren i forbundet. Der er ydet og ydes fortsat en stor indsats i forhold til Ukraine. Styrken ved LVFs humanitære arbejde er, at man har kirker placeret rundt omkring i hele verden, sådan at indsatsen kan koordineres ligegyldigt hvor, der er et brændpunkt.

Henrik Stubkjær har deltaget i ansættelsespanelet for den nye generalsekretær. Han har tillige arbejdet med Code of Conduct for rådsdeltagerne, sådan at de, der sidder i rådet, bliver opmærksomme på, at der er forventninger til deres etiske adfærd.

I LVF arbejder man med et kvotesystem i alle udvalg og demokratisk valgte organer, og mindst 40 % skal være kvinder, 40 % skal være mænd og 20% skal være unge. Den næste generalforsamling skal afholdes i Krakow, hvor 500 – 600 medlemmer forventes at deltage. Henrik Stubkjær afsluttede sin beretning med at oplyse, at man med deltagelse i LVF får et førstehåndsindblik i de store teologiske spændinger, der er verden over.

Ad 7. Afrapportering fra Tine Lindhardt fra Digitaliseringskonferencen.

Tine Lindhardt oplyste, at konferencen, der var målrettet kommunikation til de 22 – 35 årige havde været vældig god og med dygtige oplægsholdere. Det er vigtigt, at der bredt i folkekirken bliver fulgt op på de gode idéer, der blev lanceret på konferencen.

Ad 8. Sjælesorg på nettet

Kontakt: Thomas Reinholdt Rasmussen

Thomas Reinholdt Rasmussen fremlagde oplæg til afrapportering fra Sjælesorg på Nettet, der nu har fungeret i 3 år. Biskopperne drøftede oplægget, som gav anledning til yderligere spørgsmål.

Ad 9. Folkekirke og Forsvar

Kontakt: Peter Skov-Jakobsen

Hærprovst Thomas Hansen Beck og orlogsprovst Peter Thyssen fremlagde Folkekirke og Forsvars primære opgave, der er at støtte folkekirkens præster, kirkeligt ansatte og menighedsråd i at løfte opgaven, at yde sjælesorg til veteraner og deres pårørende samt varetage den diakonale opgave.

Folkekirke og Forsvar skal derfor hjælpe og støtte sognepræster, funktionspræster, kirkefunktionærer og menigheder til at løfte den opgave.

Folkekirke og Forsvar vil forestå en proces, hvor borgere, civilsamfundet, offentlige (skoler eksempelvis) og private aktører skal indgå i et samarbejde om at udvikle innovative og langsigtede sociale løsninger på en kollektiv samfundsmæssig opgave.

Behovet for Folkekirke og Forsvar er opstået, da værnspæsterne ønsker at prioritere den nødvendige opgave over for veteraner og deres familier. Desuden er det nødvendigt at klæde præster, kirkefunktionærer og menigheder på til opgaven, da de færreste i dag har et kendskab til Forsvaret.

Biskopperne drøftede oplægget og støtter det videre arbejde, såfremt organisationsformen ændres til et projekt, der kan varetages af hærprovstens embede.

Ad 10. Genopretning af stifternes økonomi

Kontakt: Henrik Stubkjær

Der er alvorligt behov for en genopretning af stifternes økonomi fra 1. januar 2024, og ansøgning til omprioriteringspuljen skal sendes inden 1. maj 2023. Biskopperne drøftede, hvad der bør indeholdes i en grundbevilling og hvilke principper, der bør lægges til grund for en variabel bevillingsdel. Dertil ønsker biskopperne en bevilling til øget sekretariatsbistand.

Ad 11. Aktuelle politiske emner

Kontakt: alle biskopper

Biskopperne drøftede det af regeringen fremsatte forslag om at fjerne Bededag som helligdag. Biskopperne har vedtaget en fælles udtalelse, der er sendt til kirkeministeren og Kirkeministeriet. Udtalelsen vedlægges også referatet.

Kontakt: Thomas Reinholdt Rasmussen

Med dekan Carsten Selch Jensen, Københavns Universitet, drøftede biskopperne den af regeringen varslede reduktion af kandidatuddannelsernes længde, og hvorvidt teologi som fag på universitetet kunne blive omfattet af dette. Biskopperne ser med stor alvor på risikoen for en forringelse af den teologiske uddannelse og vil nøje følge udviklingen.

Ad 12. Status på Bibelselskabets arbejde

Kontakt: Marianne Gaarden eller Peter Skov-Jakobsen

Generalsekretær Johannes Baun, Det Danske Bibelselskab, afgav en status herunder om arbejdet med bibeloversættelse.

Ad 13. Folkekirkens Familiestøtte

Kontakt: Thomas Reinholdt Rasmussen

Thomas Reinholdt Rasmussen orienterede om, at Folkekirkens Familiestøtte har fundet en ny organisationsform. Biskopperne tiltrådte det fremlagte projekt og den fremlagte vedtægt og opfordrede til, at Thomas Reinholdt Rasmussen udpeges som tilsynsførende biskop.

Ad 14. Udenlandske konvertitter

Kontakt: Peter Skov-Jakobsen, Marianne Christiansen, Henrik Stubkjær

På baggrund af eksterne oplæg drøftede biskopperne fortsatte problemstillinger omkring udenlandske konvertitter, der opholder sig i Danmark uden at have fået asyl. Biskopperne vil arbejde videre med dette.

Ad 15. Folkekirkens IntraNet

Kontakt: Thomas Reinholdt Rasmussen

Biskopperne fik forevist det foreløbige udseende af Folkekirkens IntraNet, FIN, der bliver lanceret i uge 15 2023. Biskopperne drøftede sammenhængen mellem FIN og stifternes egne hjemmesider.

Ad 17. Siden sidst

Elof Westergaard orienterede fra FUV, hvor Birgitte Stoklund Larsen tiltræder som ny rektor pr. 1. februar 2023. Lederstillingerne på FUV er åremålsansættelse, hvorfor uddannelseslederstillingen bliver slået op inden for kort tid. Biskopperne ser frem til samarbejdet med den nye rektor.

Henrik Stubkjær har deltaget i ærkebisperindsættelsen af Martin Modéus i Uppsala.

Thomas Reinholdt Rasmussen, Marianne Christiansen og Peter Skov-Jakobsen har deltaget i en tur til Rom arrangeret af den romersk-katolske biskop i Danmark, biskop Czeslaw Kozon sammen med Folkekirkens mellemkirkelige Råd. Turen havde været meget velforberedt, og man havde blandt andet mødtes med Vatikanets udenrigsminister og besøgt Pontificia Università Gregoriana.

Peter Skov-Jakobsen har på biskoppernes vegne sendt kondolencebrev til biskop Czeslaw Kozon i anledning af Benedikt den XVI's død.

Marianne Christiansen oplyste, at Haderslev Stift har fejret 100 års jubilæum med deltagelse af NordKirche og Halle-Wittenberg Stift.

Biskopperne mener, at der skal forberedes en markering i 2030 i anledning af 500 året for Confessio Augustana. Biskopperne foreslår, at Folkekirkens mellemkirkelige Råd arbejder videre med opgaven.

Ad 18. Kalender

2023

- 15. januar: Bispevielse i Uppsala, Sverige – Elof Westergaard og Marianne Gaarden deltager
- 29. januar: Bispevielse i Hamar, Norge – Peter Skov-Jakobsen deltager
- 2. april: Bispevielse på Fyn
- 16. april: Bispevielse i Bergen, Norge - Paneeraq Siegstad Munk
- 18.-21. april: Bispemøde i Aalborg (flyttet fra 17. - 20. april)
- 7. - 8. juni: Konference med temaet "Retten til religiøs praksis og åndelig omsorg for mennesker med særlige behov"
- 24.-27. oktober 2023: Bispemøde i Viborg (flyttet fra 23. - 26. oktober)

2024

- 2.-5. januar: Bispemøde i København
- 30. april - 3. maj: Bispemøde i Helsingør
- 22. - 24 august: Biskoppernes arbejdsdøgn på Fanø
- 22.-25. oktober: Bispemøde i Lolland Falster.

Ad 19. Eventuelt

Der var intet til eventuelt.